

30.04

SOBOTA, GODZ. 18.00, SALA GŁÓWNA

Griselda

Benjamin Bayl – dyrygent

Wanda Franek – Griselda (mezzosopran)

Max Emanuel Cenčić – Gualtiero (kontratenor)

Alexander Orellana – Ernesto (sopran)

Johanna Rosa Falkinger – Almirena (sopran)

Sreten Manojlović – Rambaldo (bas-baryton)

Wrocławska Orkiestra Barokowa

Jarosław Thiel – kierownictwo artystyczne Wrocławskiej Orkiestry Barokowej

Program

Giovanni Bononcini (1670–1747)

Griselda (opera w wersji koncertowej)

Koncert we współpracy z Bayreuth Baroque Opera Festival.

300. rocznica premiery, która miała miejsce 22.02.1722 r.

Rekonstrukcja brakujących fragmentów partytury – Dragan Karolic.

Max Emanuel Cenčić, fot. Łukasz Rajchert

Koncert Wrocławskiej Orkiestry Barokowej pod dyrekcją Benjamina Bayla będzie spotkaniem z operą *Griselda* Giovanniego Bononciniego. W pierwszej połowie XVIII wieku dzieła tego artysty cieszyły się wielką popularnością. Muzycy po trzystu latach od premiery, która odbyła się w 1722 roku, zaprezentują jego zapomniany utwór. Na potrzeby wykonania recytatywy zostały stworzone na nowo, bowiem oryginały zaginęły, a kompozytor wydał drukiem jedynie arie. Partię tytułową wykona znakomita Wanda Franek, natomiast partię króla Gualtieria zaśpiewa chorwacki kontratenor Max Emanuel Cenčić.

Giovanni Bononcini przyszedł na świat 18 lipca 1670 roku w Modenie. Początki kariery artystycznej ułatwił mu fakt, że jego ojciec i młodszy brat parali się muzyką. Kształcił się w prestiżowej Accademia Filarmonica w Bolonii, a w późniejszych latach kariery zawodowej związany był z wieloma ważnymi europejskimi ośrodkami. W Rzymie był protegowanym księcia i patrona sztuk Filippa II Colonna, dla którego napisał wiele dzieł. Wśród nich znalazła się ciesząca się znaczną popularnością opera *Xerse*. W Wiedniu służył na dworze cesarza Leopolda I Habsburga, który cenił go i hojnie opłacał. Następnie trafił do Berlina, gdzie został ulubionym muzykiem królowej Prus Zofii Charlotty Hanowerskiej. Wystawił tam też popularne opery *Polifemo* i *Cefalo*. Od 1720 do 1732 roku Bononcini przebywał w Londynie, gdzie konkurował o popularność z Georgiem Friedrichem Händlem, opuścił jednak ten kraj w niesławie, udowodniono mu bowiem plagiat. Bononcini przypisał sobie autorstwo madrygału, którego twórcą był inny włoski kompozytor – Antonio Lotti. W Paryżu jego dzieła religijne wykonywano w ramach cyklu *Concert Spirituel*, a w Lizbonie uczył gry na wiolonczeli portugalskiego króla. Pomimo tych sukcesów, popularności i koneksji Bononcini zmarł w Wiedniu w biedzie i zapomnieniu.

Ceniono go nie tylko jako kompozytora – był uznanym wirtuozem wiolonczeli, twórcą dzieł na ten instrument, a także pedagogiem. Podstawę jego dorobku artystycznego stanowi dwadzieścia pięć oper. *Griselda* składa się z trzech aktów. Kompozytor wykorzystał libretto autorstwa Apostolo Zeno, zrewidowane dodatkowo przez Paola Antonia Rolliego, oparte na jednej z historii opisanych w *Dekameronie* Giovanniego Boccaccia. Operę po raz pierwszy wystawiono w londyńskim King's Theatre 22 lutego 1722 roku. Dzieło przyjęto dobrze i wystawiano systematycznie przez kolejne cztery miesiące sezonu. Było to zasługą podobno świetnie wykonującej partię tytułową artystce, Anastasii Robinson. *Griseldę* przypomniano w Londynie w 1733 roku, a było to zasługą Händla i Senesina (był to pseudonim artystyczny Francesca Bernardiego), kastrata, który jedenaście lat wcześniej wykonywał w tym dziele rolę Gualtieria. Co ciekawe, cztery lata wcześniej operę o tym samym tytule i opartą na tym samym librecie napisał młodszy brat Bononciniego, Antonio Maria. Dzieło to wystawiono w Mediolanie w 1718 roku i także ono cieszyło się w tym czasie znaczną popularnością.

Akcja opery Giovanniego Bononciniego rozgrywa się na Sycylii. Król Gualtiero poślubia tytułową Gryzeldę, swoją wieloletnią kochankę. Niestety, kobieta wywodzi się z chłopstwa, a monarcha obawia się, że z tego powodu nie zostanie zaakceptowana przez jego dwór. Bojąc się wybuchu rebelii, władca decyduje, że musi sprawdzić, czy jego małżonka jest godna zostania matką przyszłego króla. Aby przetestować jej niezłomność, poddaje ją serii sadystycznych prób. Wyjawia jej, jakoby ich zaginiona córka została zamordowana na jego rozkaz, a na dodatek wygania Gryzeldę z dworu i oświadcza wszystkim, że zamierza pojąć za żonę inną kobietę, znacznie młodszą Almirenę. Jednak nikt nie zdaje sobie sprawy, że dziewczyna jest w istocie zaginionym dzieckiem jego i Gryzeldy. Dla Almireny wiadomość ta jest niekorzystna także z innego powodu. Kobieta jest bowiem z wzajemnością zakochana w Erneście. W międzyczasie Gryzelda powraca do skromnej chatki położonej w wiosce, którą niegdyś zamieszkiwała. Tam prędko zwraca na siebie uwagę szlachcica Rambalda, który bezskutecznie próbuje ją uwieść. Kiedy jednak mu się to nie udaje, posuwa się do gróźb, oznajmiając, że zabije Everarda, młodego synka Gryzeldy. Kobieta ucieka więc na dwór królewski, gdzie zostaje przyjęta jako służąca Almireny. Tam spotyka Gualtiera, który testuje ją po raz ostatni, każąc jej poślubić Rambalda. Ku jego zadowoleniu Gryzelda odmawia. Wtedy władca wyjawia motywy swojego postępowania i ponownie akceptuje kobietę w roli swojej małżonki. Almirena i Ernesto mogą bez przeszkód być ze sobą, a Rambaldo uzyskuje przebaczenie swoich wcześniejszych gróźb.

Wielką popularność zyskały poszczególne arie pochodzące z tej opery. *Per la gloria d'adorarvi*, czyli aria Ernesta, była aranżowana na różne głosy i wykonywana przez śpiewaków tej miary co Joan Sutherland, Luciano Pavarotti czy José Carreras. *Dolce sogno, deh le porta* oraz *Volgendo, a me lo sguardo* to z kolei dwie cieszące się dużą popularnością arie króla Gualtiera.

Oskar Łapeta

Wrocławska Orkiestra Barokowa:

Zbigniew Pilch (koncertmistrz), **Mikołaj Zgółka**,

Kamila Guz, **Paweł Stawarski** – I skrzypce

Adam Pastuszka, **Violetta Szopa-Tomczyk**,

Małgorzata Malke, **Juliusz Żurawski** – II skrzypce

Dominik Dębski, **Piotr Chrupek**, **Michał Mazur** – altówki

Jarosław Thiel, **Bartosz Kokosza**, **Jakub Kościukiewicz** – wiolonczele

Stanisław Smółka – kontrabas

Annie Laflamme, **Małgorzata Klisowska** – flety

Eduard Wesly, **Martin Jelev** – oboje

Jani Sunnarborg – fagot

Guillermo Pérez Izquierdo, **Miguel Martin** – rogi

Martin Patscheider, **Gerd Bachmann** – trąbki

Jarosław Kopeć – kotły

Giovanni Bellini – lutnia

Aleksandra Rupocińska – klawesyn

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

